

Sprawozdanie merytoryczne

54 Zjazd PTChem i SITPChem, Lublin 2011

54 Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego odbył się w Lublinie w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w dniach 18 - 22 września 2011. Organizatorami Zjazdu były: Wydział Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, PTChem Oddział w Lublinie i SITPChem Oddział w Puławach. Przy organizacji Zjazdu współpracowały: Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Polska Akademia Nauk, Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach. W zjeździe wzięło udział ponad 750 uczestników, w tym 320 młodych naukowców (studentów i doktorantów) i goście z zagranicy. Stanowiska wystawiennicze zorganizowały 22 firmy.

Przygotowania do Zjazdu koordynował Komitet Organizacyjny, na którego czele stała dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw., Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. dr hab. Tadeusz Borowiecki, oboje z Wydziału Chemii UMCS, natomiast Komitetowi Honorowemu Zjazdu przewodniczyła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. dr hab. Barbara Kudrycka.

W dniu 18 września, w przeddzień otwarcia Zjazdu, w Auli A Wydziału Chemii UMCS odbyło się Walne Zgromadzenie Członków PTChem, któremu przewodniczyła prof. Wanda Brzyska.

Ceremonia otwarcia 54 Zjazdu Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego odbyła się 19 września. Poprowadzili ją w imieniu Komitetu Organizacyjnego i Naukowego prof. prof. Anna Deryło-Marczewska oraz Tadeusz Borowiecki. Wśród przybyłych gości byli: przedstawiciele lubelskich władz samorządowych i wojewódzkich - Prezydenta Lublina, Marszałka Województwa, Wojewody Lubelskiego, Administrator Archidiecezji Lubelskiej Ksiądz Biskup dr Mieczysław Cisko oraz Ksiądz Mirosław Wisznierski reprezentujący Arcybiskupa Lubelskiego i Chełmskiego Abła, Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski oraz Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Ksiądz prof. dr hab. Stanisław Wilk, Rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie reprezentował Dziekan Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej prof. Janusz Solski, Prorektorzy UMCS, Dziekani Wydziałów i przedstawiciele jednostek administracyjnych UMCS, Prezes Polskiego Towarzystwa Chemicznego prof. Bogusław Buszewski oraz prezes Stowarzyszenia

Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego prof. Jacek Kijeński, Laureaci medali i nagród PTChem, członkowie Komitetu Honorowego i Naukowego, prof. Marek Chmielewski, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk oraz prof. Janusz Lipkowski z PAN, członek Komitetu Naukowego i p. Wojciech Lubiewa-Wieleżyński, Dyrektor Generalny Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego, członek Komitetu Honorowego, Profesorowie honorowi UMCS: prof. Xavier Coqueret z Francji, prof. Fernando González-Caballero z Hiszpanii oraz prof. Victor Milata Prezes Słowackiego Towarzystwa Chemicznego i doc. dr inż. Libor Červenka reprezentujący Czeskie Towarzystwo Chemiczne, uczestnicy 54 Zjazdu.

Po przywitaniu uczestników i gości głos zabrali: Rektor UMCS, przedstawiciele Wojewody Lubelskiego i Marszałka Województwa Lubelskiego, przedstawiciele Czeskiego Towarzystwa Chemicznego oraz Słowackiego Towarzystwa Chemicznego. Po wystąpieniach władz uczelni i gości, Prezesa PTChem i SITPChem prof. Bogusław Buszewski i prof. Jacek Kijeński otworzyli Zjazd. Następnie odbyła się ceremonia poświęcenia sztandaru PTChem przez Księdza Biskupa dr Mieczysława Cisło i jego przekazanie przez przedstawiciela Rady Konsultacyjnej PTChem dr Aleksandra Jankowskiego.

Ważnym punktem ceremonii inauguracji 54 Zjazdu było wręczenie medali i odznaczeń przyznawanych corocznie przez Polskie Towarzystwo Chemiczne wybitnym chemikom za całokształt działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej. Z rąk Prezesa Polskiego Towarzystwa Chemicznego prof. dr hab. Bogusława Buszewskiego medale otrzymali: Medal im. Marii Skłodowskiej-Curie - prof. Nicole Moreau (prezydent IUPAC, Francja) (prof. Moreau medal odebrała na środowej porannej sesji wykładów planarnych), prof. Roland Boese (Universität w Duisburgu, Niemcy) (w imieniu nagrodzonego medal odebrał syn, dr Daniel Boese), Medal im. Jędrzeja Śniadeckiego - prof. Zbigniew Galus (Uniwersytet Warszawski), Medal im. Wiktora Kemuli – prof. Irena Staneczko-Baranowska (Politechnika Śląska, Gliwice), Medal im. Stanisława Kostaneckiego- prof. Józef Drabowicz (Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych, Łódź), Medal im. Jana Zawadzkiego – prof. Adam Proń (Politechnika Warszawska), Medal im. Ignacego Mościckiego – prof. Jacek Kijeński (Politechnika Warszawska), Medal im. Jana Harabaszewskiego – mgr Wanda Szelałowska (Uniwersytet Warszawski).

Nagrody naukowe otrzymali: Nagrodę im. Wiktora Kemuli - dr Artur Krężel (Uniwersytet Wrocławski), Nagrodę im. Aleksandra Zamojskiego – dr Anna Maria Wołowicz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), Nagrodę Sigma-Aldrich i PTChem – dr Agnieszka Bodzioch (Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych, Łódź), Wyróżnienie do Nagrody Sigma-Aldrich i PTChem – dr Elżbieta Łastawiecka (Uniwersytet

Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), Nagrodę im. Janiny Janikowej – mgr inż. Piotr Guńka (Politechnika Warszawska), Wyróżnienia do Nagrody im. Janiny Janikowej - mgr Anna Rogulska (Uniwersytet Wrocławski) i Jędrzej Wysocki (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), Nagrodę im. Jacka Rychlewskiego – Michał Józef Tomza (Uniwersytet Warszawski, nagroda nie została odebrana osobiście - zastępstwo), Nagrodę im. Bronisława Znatowicza – dr hab. Dorota Światła – Wójcik (Politechnika Łódzka).

Na zakończenie ceremonii otwarcia Zjazdu odbył się koncert na fortepian i skrzypce w wykonaniu Piotra Chilimoniuka i Dariusza Drzazgi, w programie utwory Fryderyka Chopina, Henryka Wieniawskiego i Vittorio Montiego.

Tegoroczny Zjazd, którego hasło brzmiało „Chemia – nowe materiały, nowe technologie, nowe wyzwania”, odbywał się w szczególnym okresie. Rok 2011 został ogłoszony Międzynarodowym Rokiem Chemii IYC 2011, a Zjazd PTChem był ważnym elementem jego obchodów w Polsce. Na ten rok przypada też setna rocznica przyznania Nagrody Nobla w dziedzinie chemii Marii Skłodowskiej-Curie – Rok Marii Skłodowskiej-Curie (MSC 100). Wielka uczona jest patronem lubelskiego uniwersytetu, Noblistce poświęcono więc szczególne miejsce w programie Zjazdu. Jej sylwetkę naukową i osobistą przedstawiono w 2 wykładach plenarnych inauguracyjnych Zjazdu: „Badania i osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie” (wykład autorstwa prof. dr hab. Marii Waclawek i prof. dra hab. Witolda Waclawka z Uniwersytetu Opolskiego), „Medycyna nuklearna i energetyka jądrowa XXI wieku w świetle odkryć chemicznych Marii Skłodowskiej-Curie” (wykład prof. dr hab. Jerzego Ostyk-Narbutta z Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie). Wielką Noblistkę wspominano również podczas obrad Sekcji Dydaktyki i Historii Chemii, dr hab. Andrzej Sikorski z Uniwersytetu Warszawskiego wygłosił komunikat „Krąg rodzinno-towarzyski Marii Skłodowskiej-Curie”. Zjazdowi towarzyszyła wystawa plansz z archiwum fotograficznego Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie oraz ekspozycja – stare laboratorium, przygotowana przez Muzeum UMCS przy pomocy Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie. Duże zainteresowanie uczestników Zjazdu wzbudził wykład prof. dr hab. Andrzeja Kokowskiego z Instytutu Archeologii UMCS zatytułowany: „Czermno – stolica Grodów Czerwieńskich, który zakończył pierwszą sesję plenarną.

W lubelskim zjeździe uczestniczyło również kilku wybitnych naukowców z zagranicy: laureatka Medalu im. Marii Skłodowskiej-Curie, Prof. Nicole Moreau, Prezydent IUPAC (Międzynarodowa Unia Chemii Czystej i Stosowanej), która wygłosiła wykład pod tytułem „IUPAC and the International Year of Chemistry – what can the chemists do to keep IYC alive after 2011”, profesorowie honorowi UMCS – prof. Xavier Coqueret (Université de

Reims, Francja) z wykładem "Recent advances in the radiation-initiated cationic polymerization of epoxy monomers") oraz prof. Fernando Gonzales-Caballero (Universidad de Granada, Hiszpania) z wykładem "Ionic liquids: a new generation of solvents. Applications in the preparation of magnetic fluids". Prof. Peter Pullay z University of Arkansas, USA wygłosił wykład pod tytułem "Generalized multipole moments and polarizabilities, and their use in ultrafast quantum mechanics/molecular Monte Carlo simulation of solutions", a prof. Carlos Bravo-Diaz z Universidad de Vigo, Hiszpania, wykład "Determining the distribution of antioxidants between the oil, water, and interfacial regions of model food emulsions". W Zjeździe brali też udział chemicy ze Szwajcarii, Czech, Słowacji i Ukrainy.

Obrady naukowe toczyły się w 10 Sekcjach, które tematycznie obejmowały wszystkie dziedziny chemii. Były to Sekcja Chemii Nieorganicznej i Koordynacyjnej, Sekcja Chemii Analitycznej i Środowiskowej, Sekcja Chemii Fizycznej i Teoretycznej, Sekcja Chemii Organicznej, Sekcja Chemii Polimerów, Sekcja Technologii Chemicznej i Katalizy, Sekcja Krystalochemii, Sekcja Radiochemii i Chemii Radiacyjnej, Sekcja Chemii Bioorganicznej Farmaceutycznej i Klinicznej oraz Sekcja Dydaktyki i Historii Chemii. Zorganizowano też mikrosymposium w Puławach pod tytułem „Produkty ekstrakcji nadkrytycznej i jej zastosowania”. Łącznie, podczas Zjazdu wygłoszono 13 wykładów plenarnych, 78 wykładów sekcyjnych, 128 komunikatów oraz zaprezentowano 604 postery.

W trakcie Zjazdu odbyła się też sesja naukowa dla młodzieży lubelskich szkół średnich objętych patronatem UMCS. Podczas sesji młodzież wysłuchała trzech wykładów: „*Maria Skłodowska-Curie. Kobieta wyprzedzająca epokę*”, „*Osiągnięcia naukowe Marii Curie-Skłodowskiej*” oraz „*Powstawanie, leczenie i rodzaje uzależnień od substancji psychoaktywnych*”. Ogłoszono również wyniki konkursu, którego celem było przygotowanie dowolną techniką plakatu na temat „*Życie i działalność naukowa Marii Skłodowskiej-Curie*”. Pierwszą nagrodę zdobyły uczennice: Patrycja Sys, Oliwia Krempa oraz Elwira Turska z I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie, drugą: uczeń Daniel Grzesiak z Zespołu Szkół Nr 1 im. Władysława Grabskiego w Lublinie, a trzecią uczennica Sylwia Brzewcy z VIII LO im. Zofii Nałkowskiej w Lublinie.

Dla młodych uczestników Zjazdu – studentów i doktorantów, zorganizowana została dyskusja panelowa „Energetyka jądrowa – korzyści i zagrożenia”. Tematyka spotkania, bardzo aktualna w świetle podjętych decyzji politycznych o budowie siłowni jądrowych w Polsce oraz niedawnej awarii w Fukushima, wzbudziła gorące emocje wśród uczestników.

Podczas uroczystości zakończenia Zjazdu wręczono 10 nauczycielom z całej Polski wyróżnienia i medale im. Zofii Matysikowej za wybitne osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, popularyzację wiedzy chemicznej, rozwijanie innowacyjnych metod nauczania i uczenia się oraz aktywną działalność na rzecz edukacji chemicznej. Z regionu lubelskiego medal otrzymała mgr Jadwiga Berecka, nauczycielka z I LO im Stanisława Staszica w Lublinie. Nagrodzone zostały wystąpienia ustne i postery prezentowane przez młodych uczestników Zjazdu – łącznie nagrody odebrało 17 uczestników (1 wykład, 6 komunikatów, 10 posterów). Prof. Anna Deryło-Marczewska podziękowała wszystkim uczestnikom Zjazdu za aktywne uczestnictwo, wysoki poziom naukowy prezentacji oraz wszystkim swoim współpracownikom za intensywną pracę, która przyczyniła się do sprawnej organizacji tego wielkiego przedsięwzięcia. Prof. Bogusław Buszewski złożył podziękowania Komitetowi Organizacyjnemu wyrażając uznanie za wysoki poziom Zjazdu. Na zakończenie prof. Stanisław Witkowski z Instytutu Chemii Uniwersytetu w Białymstoku zaprosił na następny 55 Zjazd PTChem i SITPCHEM, który odbędzie się w dniach 16-20 września 2012 r. w tym mieście.

Zjazd przebiegł sprawnie, wygłoszone wykłady i komunikaty prezentowały wysoki poziom naukowy, uczestniczyło wielu znanych naukowców. Organizatorzy przedstawili uczestnikom Zjazdu ofertę programu socjalno-kulturalnego, który pozwolił zrelaksować się po sesjach naukowych. W poniedziałkowy wieczór dużym powodzeniem cieszył się koncert romansów rosyjskich w wykonaniu Borysa Somerschafa. Dla Forum Młodych zorganizowano dyskotekę, a w środowy wieczór odbył się bankiet. Piękna pogoda w dniach Zjazdu w Lublinie pozwoliła na przyjemne zwiedzanie lubelskiej Starówki i Śródmieścia oraz uczestnictwo w zorganizowanych wycieczkach – pałac Zamojskich w Kozłowie i Lwów.

Do sprawnej organizacji Zjazdu oprócz wytrwałej pracy Komitetu Organizacyjnego, pracowników i studentów lubelskich uczelni przyczyniło się także finansowe wsparcie sponsorów. Wśród nich możemy wymienić jako głównego sponsora - Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, platynowego sponsora firmę Sigma–Aldrich, złotych sponsorów: A.P.I A.P. Instruments, CERKO, MERCK, SHIM-POL, Grupa LOTOS S.A. oraz innych wymienionych w Materiałach Zjazdowych.

Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego

Dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw.